

“Een strijdkreet voor de creatieve geest.” — MATT HAIG

New York Times-bestsellerauteur van *Middernachtbibliotheek* en *Een onmogelijk leven*

WE NEED YOUR

ART

STOP F*CKING AROUND
EN MAAK IETS

AMIE M^cNEE

INHOUD

Inleiding 9

EERSTE BEDRIJF: EEN PLEIDOOI VOOR CREATIVITEIT 19

Kunst: verantwoordelijk, belangrijk, zinnig 21

Kunst is helend 41

TWEEDE BEDRIJF: JIJ BENT DE KUNSTENAAR 51

Kroon jezelf 53

Kleine magie 70

De reset van twee weken 81

DERDE BEDRIJF: BLOKKADES 97

Uitstelgedrag 100

Perfectionisme 117

Jaloezie en jezelf met anderen vergelijken 137

Burn-out 158

**VIERDE BEDRIJF: EEN OVERVLOEDIGE
CREATIEVE PRAKTIJK OPBOUWEN 183**

Je artistieke stem 185

Zelfcensuur 201

Je kunst afmaken 229

Falen 251

Succes 271

Geduld 290

Vieren 309

Tot slot 320

Dankwoord 323

Bronnen 326

WE HEBBEN JOUW
KUNST NODIG.

INLEIDING

We hebben jouw kunst nodig.

Ik stel me zo voor dat je dit boek oppakt, de titel leest en er met half dichtgeknepen ogen en een enorm wantrouwen naar kijkt. ‘Mijn kunst? Wie heeft in hemelsnaam mijn kunst nodig?’

Wij hebben jouw kunst nodig. De wereld.

‘De wereld heeft *mijn* kunst nodig?’ vraag je verbouwereerd.

Jouw kunst. Wij, de mensen, hebben **JOUW** kunst nodig.

‘Maar waarom dan?’

Ik ben blij dat je dat vraagt, want ik heb er een heel boek over geschreven. Laten we beginnen.

De meeste mensen hebben weleens het gevoel dat er meer is; dat we iets te geven, te maken, te creëren hebben. Misschien heb je al wat ideetjes voor een roman of voel je een opvallende drang om met aquarelverf aan de slag te gaan. Misschien voel je je elke keer dat je naar een goede film kijkt een beetje triest omdat je er zelf aan mee had willen werken.

Je bent gemaakt om te creëren, maar het is heel moeilijk om je los te maken van de verhalen die ons zijn wijsgemaakt over wat we met ons leven zouden moeten doen en om die verhalen te herschrijven. Een groot deel van de systemen waaraan we gedwongen worden deel te nemen, doven ons creatieve vuur; som-

mige geven ons niet eens de kans om de lucifer aan te steken. Er wordt ons voorgehouden dat we ons verantwoordelijk moeten gedragen door onze aandacht te richten op de serieuze dingen in het leven. De volwassen dingen. Niet dat kunstgedoe. Niet dat maken van dingen. Veel mensen durven geen aanspraak te maken op de titel 'Kunstenaar'. Dat woord is voorbehouden aan een speciale groep mensen. Niet aan jou en niet aan mij... toch?

Nou, ze kunnen de pot op* met deze verhalen.

Ik ben ervan overtuigd dat je op deze planeet bent om kunst te maken. Ik ben ervan overtuigd dat dit voor ons allemaal geldt. Kunst maken is de ultieme menselijke bezigheid. De impuls om te creëren zit ons ingebakken. Het is niet iets wat we onszelf moeten aanleren; het hoort bij wie we als mens zijn. Als ik zomaar met een willekeurig iemand zou praten (wat ik regelmatig doe), dan zou ik ontdekken dat hij of zij op de een of andere manier, ergens, zelfs onder de meest ongelukkigste omstandigheden, op dit moment iets aan het maken is of een idee heeft over iets wat hij of zij zou willen maken. Kunst ontkennen is je ware aard ontkennen. Door iets te creëren maak je een betere versie van jezelf. Het geeft je een doel, het geeft je zeggenschap over je leven en het daagt je uit. Het vereist dat je de diepste krochten van wie je bent onderzoekt en ontdekt wat er in je leeft, zowel het mooie als het rommelige.

Je bent op deze planeet om kunst te maken. Niet alleen voor jezelf, maar ook voor de rest van de wereld. Omdat die jouw kunst nodig heeft. Mensen hebben kunst nodig om zich te laten inspireren, om ergens hun toevlucht in te kunnen zoeken, om

* Ik vloek nogal snel en mijn favoriete scheldwoord is 'fuck'. In de eerste opzet van dit boek kwam dat woord 130 keer voor. Maar om rekening te houden met verschillende voorkeuren op dat gebied, hebben we ervoor gekozen om in plaats daarvan wat minder aanstootgevende varianten te gebruiken, zoals 'de pot op'. Maar ik bedoel wel elke keer fuck.

zichzelf uit te dagen en om te ontwaken. De hele buurt bloeit op als er kunstenaars wonen. Nogmaals: je bent op deze planeet om kunst te maken. Het verspreiden van dat eenvoudige idee is al tien jaar mijn missie.

Ik heb altijd al verhalen willen vertellen. Maar ik had de beschamende overtuiging dat kunst maken frivool, onverantwoordelijk en gênant was; dat ik mijn hoop waarschijnlijk voor mezelf moest houden. Toch ging ik schrijven. En terwijl ik mijn verhalen vertelde, veranderde er iets in mij. Schrijven verbond me met vreugde, met ambitie, met rebellie en plezier. Die gekke verhaaltjes gaven me een doel.

Het kostte me een paar jaar om mijn creatieve schaamte te overwinnen en te beseffen dat het gevoel dat je een doel hebt de magie van kunst is. Creëren geeft ons zeggenschap over ons leven, het geeft ons controle, het geeft ons plezier. De bizarre invloed van de wereld om ons heen raakt ons dan niet meer, of in ieder geval niet meer zo erg. Als we creëren, worden we de auteur, de maker, de god van ons eigen kunstenaarsrijkje.

Ik ben niet de enige die zich bewust is van het feit dat kunst heel belangrijk is voor mensen en essentieel is voor gemeenschappen en de samenleving als geheel. De overweldigend positieve invloed die kunst heeft, blijkt ook uit onderzoek van baanbrekende wetenschappers als Daisy Fancourt en Maria Rosario Jackson. Het structureel creëren van kunst maakt ons niet alleen gelukkiger, maar vermindert ook negatieve emoties en geeft ons een tevredener gevoel. Verderop in het boek ga ik in op dit onderzoek. Voor nu is het voldoende om te zeggen dat we gewoon een rijker leven hebben als we kunst maken. En dat niet alleen: we maken het leven van andere mensen aanzienlijk mooier als we kunst maken en delen. Kunst heelt ons lichaam, verbetert onze geestelijke gezondheid en leidt tot bloeiende gemeenschappen waarin mensen zich met elkaar verbonden

voelen. En toch wordt ons nog steeds het verhaal verkocht dat creativiteit frivool is en alleen maar bedoeld is voor kinderen en gepensioneerden.

Kunst is voor iedereen. En dan heb ik het niet alleen over mensen die op professioneel niveau kunst willen maken. Alle kunst is in wezen goed en verantwoordelijk.

Kunst leidt tot een gemeenschapsgevoel, kunst geeft betekenis aan ons leven, kunst heelt ons. Kunst is allesbehalve frivool. Daarom hebben we jouw kunst nodig. We hebben je kunst niet alleen nodig omdat zij jou helpt, maar ook omdat zij alle mensen om je heen helpt.

Het is jou wijsgemaakt dat de dingen die je wilt maken er niet toe doen. Die leugen gaan we uit de wereld helpen. Als je tot het einde van deze reis met me meegaat, hoop ik dat je nooit meer aan je creatieve roeping zult twijfelen. Ik ben hier om je serieus te nemen, zodat jij jezelf serieus kunt nemen.

We zijn van nature verhalenvertellers. Dat betekent dat we de verhalen over wat we met ons leven zouden moeten doen, kunnen herschrijven. En dat we onze creativiteit centraal mogen stellen in die verhalen. Dat wil niet zeggen dat het gemakkelijk zal zijn. We zullen onze ziel moeten uitgraven. Maar dat is heel boeiend werk en de beloning is meer dan de moeite waard: op een vreugdevolle en overvloedige manier creëren.

‘Onze ziel uitgraven?’ roept een lezer. ‘Maar ik wil gewoon kunst maken.’

IK OOK. Helaas betekent het maken van dingen het maken van jou, wat zowel heel vervelend als heel mooi is. Maar over een aantal dingen kan ik je geruststellen. Je hoeft niet goed te zijn geweest in beeldende vorming op school om dit boek te kunnen lezen. Je hoeft geen cursussen te hebben gevolgd. Je hoeft op dit moment niet eens kunstenaar te zijn. Maar als je dat wel bent – als je al tientallen jaren bezig bent met kunst en succesvol bent

– dan zul je ook baat hebben bij dit boek. Want het gaat niet over de ambachtelijke kant van kunst. Ik ga je niet uitleggen hoe je haakjes kunt gebruiken om spanning in je roman op te roepen of hoe je de *scumbling*-techniek met je olieverf kunt perfectioneren. Dat zijn dingen die je zelf moet leren door veel te oefenen, te spelen en de juiste begeleiding te krijgen. In dit boek leg ik je uit hoe je ervoor kunt zorgen dat je jezelf niet in de weg staat en ga ik je ervan proberen te overtuigen dat je kunst moet maken. Je kunt tientallen jaren onderzoek doen naar de *scumbling*-techniek en het gebruik van haakjes en nooit iets creëren als je niet weet hoe je ervoor kunt zorgen dat je jezelf niet in de weg staat. En waar we ons ook bevinden op onze reis, daar kunnen we allemaal wel wat hulp bij gebruiken.

Ik begin dit boek met een pleidooi voor creativiteit. Dit is mijn belofte: na het lezen van het eerste bedrijf van dit boek weet je dat kunst, jouw kunst, belangrijk, indrukwekkend en waardevol is.

Het tweede bedrijf is een zalving, een kroning, een realisatie. We realiseren ons (of realiseren ons opnieuw, want dit proces bestaat uit je voortdurend opnieuw realiseren wat de waarheid is) samen dat je een kunstenaar bent en dat je toekomst gevuld zal zijn met kunst. We gaan het woord *kunstenaar* van het voetstuk halen waarop het is geplaatst en erkennen dat creativiteit jou toebehoort, nu, en dat je er met het grootste gemak en plezier gebruik van kunt maken. Daarna volgt een reset van twee weken waarin we duurzame, creatieve praktijken ontwikkelen – uniek voor jou – die je de veerkracht geven die je nodig hebt als je last hebt van creatieve blokkades. De reset is bedoeld om je verbinding te laten maken of om je verbinding te verdiepen met de kunst die jouw naam roept.

In het derde bedrijf leg ik je uit hoe je creatieve blokkades, wat auteur Steven Pressfield ‘weerstand’ noemt, kunt doorbre-

ken. Alle kunstenaars komen obstakels tegen als ze kunst maken. Dat hoort nu eenmaal bij het creatieve proces. In dit bedrijf krijg je hulp bij het overwinnen van schaamtegevoelens, vermijdingsgedrag, misleiding, jaloezie en vermoedheid.

Tot slot gaan we het in het vierde bedrijf, het grootste deel van dit boek, uitgebreid hebben over creatieve overvloed. Ik wil kunstenaars laten zien hoe overvloedig en magisch het maken van hun werk kan zijn. Kunstenaars zouden helemaal tot bloei moeten komen als ze kunst maken. We kijken naar hoe je je kunst kunt verbeteren, hoe je ervoor kunt zorgen dat je je projecten afmaakt en, als het je interesseert, hoe je meesterschap kunt nastreven. We onderzoeken hoe je je artistieke stem kunt ontwikkelen, je weg naar succes kunt vinden, jezelf kunt bevrijden en jezelf als kunstenaar kunt eren.

Je bent een kunstenaar en je hebt heel veel te geven. Dus dit boek is in essentie aan jou gewijd – aan je ideeën, je creativiteit, je expressie. Ik wil je ervan overtuigen dat je hier bent om kunst te maken, en dat de kunst die jij maakt onmisbaar is voor ons. Ik ben er om ervoor te zorgen dat je jezelf niet in de weg staat en gewoon aan de slag gaat. Ik wil dat dit boek je het gevoel geeft dat je jouw kunst mag maken, dat het je hoop geeft en enthousiast maakt. Je bent een uniek fenomeen in het universum, met kunst die nog nooit eerder is gemaakt en ook nooit meer gemaakt zal worden.

Verspreid door het boek vind je journalopdrachten, omdat ik wil dat je met jezelf, de kunstenaar, in gesprek gaat. Jij weet meer over jouw unieke creatieve reis dan ik ooit zal weten. Ik wil dat je jezelf vragen stelt. Dat je jezelf begeleidt. Dat je voor jezelf kiest. Ik wil dat je je eigen muze wordt.

Er zijn geen regels voor wat je met deze journalopdrachten doet. Schrijf gerust in de kantlijnen van de pagina's van dit boek, denk rustig over de vragen na, of noteer iets in een notitie-app

op je telefoon. De vragen die bij deze opdrachten aan je worden gesteld zijn enkel een uitnodiging om je tot het inzicht te laten komen dat jij alle antwoorden al hebt, dat jij de autoriteit bent op deze creatieve reis.

Ik heb altijd lesgegeven door middel van journals. Toen ik in 2017 *The Artist's Way* van Julia Cameron las en zelf begon met journaling, veranderde mijn leven. Ik heb het leven van honderden kunstenaars zien veranderen. Het eenvoudigweg observeren van je eigen gedachten is transformerend. Onderzoek wijst uit dat journaling een veilige en effectieve manier is om zelfonderzoek te doen en innerlijke blokkades op te heffen. Ik heb mijn heling en mijn succes op het gebied van kunst te danken aan het schrijven in journals. Zolang je bereid bent om jezelf vragen te stellen en je bewust te worden van de terugkerende patronen, verhalen en overtuigingen die je hebt verinnerlijkt, ben je goed bezig.

Het is niet gemakkelijk om ze te ontkrachten, om uit het systeem te stappen, om je artistieke stem te gebruiken en je kunst met anderen te delen als zij die kunst niet begrijpen, maar we hebben je nodig. We hebben je creaties nodig, je stem; we hebben je ware expressie nodig. Het is tijd dat je in actie komt. Pluk die snaren. Begin met schilderen. Schrijf dat boek. Doe je ding.

Het is tijd om te beginnen.

EERSTE BEDRIJF

EEN PLEIDOOI VOOR CREATIVITEIT

Welkom bij de eerste stap. Bij deze stap leg ik uit waarom creativiteit belangrijk is. Als het aan mij ligt, twijfel je er niet meer aan dat kunst waardevol is, dat *jij* waardevol bent als kunstenaar. Maar ik wil je ook het onderzoek laten zien. Ik wil dat je gewapend bent met feiten of cijfers die je tevoorschijn kunt halen als iemand je toewijding aan je vak in twijfel trekt. Ik wil dat je kunst serieus neemt en ik wil dat je jezelf als kunstenaar serieus neemt.

Kunst is niet frivool, kunst heeft waarde. Kunst is geen verspilling van je tijd. Kunst maken en delen met de wereld getuigt van een grote vrijgevigheid. Als je gaat zitten schrijven, schilderen, musiceren, dan doe je iets wat goed is voor jezelf en goed voor de samenleving.

Laten we beginnen.

VERANTWOOR-
DELIJKHEID
NEMEN
BETEKENT DAT
JE JE
CREATIEVE
ROEPING VOLGT.

KUNST: VERANTWOORDELIJK, BELANGRIJK, ZINNIG

In onze cultuur is creativiteit iets voor kinderen.

Ons wordt wijsgemaakt dat kunst maken bij de kindertijd hoort, dat het iets is wat je moet ontgroeien. Of je nu kunst maakt in je vrije tijd, omdat je er blij van wordt en het je een doel geeft, of omdat je graag professioneel kunstenaar wilt worden, onze cultuur is doordrongen van het idee dat creativiteit ‘iets voor kinderen’ is.

Maar dit verhaal houdt ons klein, onvervuld, doelloos. Ik betreur de enorme hoeveelheid kunst die niet is gemaakt omdat de maker een project kinderachtig vond, of in ieder geval onverantwoordelijk, en sowieso tijdverspilling.

Het is belangrijk dat je de verhalen begrijpt en ontrafelt die ervoor zorgen dat kunstenaars zich schamen. Je kunt honderden boeken lezen over knutselen, handwerken en hoe je vreugdevol en overvloedig kunt creëren, maar dat blijft allemaal niet hangen als je ervan overtuigd bent dat je je moet schamen voor je liefde voor creativiteit, dat die onverantwoordelijk is en niet past in de moderne maatschappij. Dit hoofdstuk is mijn verdediging van creativiteit als een van de meest volwassen dingen die we kunnen cultiveren. Kunst maken is verantwoord, of je het nu alleen maar voor jezelf doet of er je beroep van maakt. Creativiteit serieus nemen is niet dwaas, gênant of extravagant.

Je kunt niet over dit idee praten als je niet eerst kijkt naar de culturele bagage die creatieve hobby's hebben en die andere, 'normale' hobby's niet hebben. Ik wil je graag voorstellen aan Jenny (een fictief persoon). Jenny tennist een paar keer per week met haar vriendinnen. Dat doet ze voor het sociale aspect en omdat het haar fit houdt. Niemand vraagt Jenny wanneer ze eindelijk op Wimbledon zal staan. Niemand vraagt zich af waarom Jenny haar kostbare tijd op de tennisbaan verspilt. Jenny mag tennissen. Want waarom zou ze dat niet mogen?

Tennis is goed voor je. Je bent aan het sporten. Het is SOCI-AAL. Er hoort een LEUKE OUTFIT bij. Ik zeg niet dat mensen niet zouden moeten tennissen. Of dat ze niet naar de sport-school zouden moeten gaan. Of niet zouden moeten mediteren. Of welke andere 'geaccepteerde' hobby dan ook niet zouden moeten beoefenen. Ik vertel je over Jenny, omdat ik wil dat je jezelf afvraagt waarom Jenny's hobby als aanvaardbaar wordt beschouwd en die van Esha niet.

Esha (ook een fictief persoon die de duizenden kunstenaars vertegenwoordigt met wie ik de afgelopen tien jaar heb gewerkt) schrijft vier keer per week, telkens ongeveer een uur. Ze werkt aan een roman. Dat doet ze omdat ze het leuk vindt, omdat het haar een doel geeft, omdat het haar verbindt met haar innerlijke kind, en omdat ze gewoon boeken wil schrijven! Mensen vragen Esha of ze al iets heeft gepubliceerd. Of ze iets wat ze heeft geschreven kunnen lezen. Mensen zeggen dingen tegen haar als: 'Word jij de volgende Sally Rooney?' Mensen vragen zich af waarom Esha zoveel tijd verspilt aan haar fantasiewereld. Ze moet volwassen worden, zeggen ze. Wat is het toch met Esha's hobby dat de verbolgenheid oproept van mensen die verder echt wel van een feestje houden en het ogenschijnlijk goed bedoelen?

De samenleving heeft het volledig bij het verkeerde eind wat

creativiteit betreft. Het allesoverheersende culturele narratief dat kunst nutteloos is als je er niets mee verdient is een gevolg van het feit dat mensen eenvoudigweg niet begrijpen dat kunst ons een enorme kans biedt op zelfontplooiing. Creativiteit is de ontbrekende pijler in onze zelfontwikkeling. Esha's toewijding aan het vertellen van verhalen is cruciaal voor haar welzijn, haar heling, haar zelfbewustzijn, haar leven.

Het is natuurlijk niet zo dat mensen opzettelijk gemeen zijn en er is helemaal niets 'geks' aan creëren voor je plezier. Het probleem is gewoon dat mensen het niet begrijpen. In onze cultuur is men zich niet bewust van de kracht van creativiteit. Het is niet de schuld van je grootouders dat ze denken dat het schrijven van een boek tijdverspilling is. Ze hebben gewoon nooit iets anders gehoord.

KUNSTENAARS WORDEN NIET GEWAARDEERD DOOR ONZE ECONOMIE

Het bruto binnenlands product (bbp), het magische getal dat economen en politici gedurende hun hele leven aanbidden alsof het een wraakzuchtige godheid is, is in feite vooral verzonnen wartaal. Het is bedoeld als een getal dat aangeeft of een economie in een bepaalde periode is gegroeid of gekrompen. Als mensen het zouden beschouwen als slechts een van de vele indicatoren daarvan, zou er niets aan de hand zijn. Helaas heeft het een bijna mythische status gekregen en beïnvloedt het de manier waarop de maatschappij naar kunstenaars kijkt. Het beïnvloedt vrijwel alle discussies over wat waarde heeft en wat niet.

Aangezien het bbp als leidraad dient voor het heersende economische denken, heeft kunst maar heel weinig waarde. Je kunt het voordeel van het plezier, de betekenis, de tevredenheid die jij, de kunstenaar, in de wereld brengt niet berekenen met

formules. In de bbp-berekeningen is er geen kolom voor jou en jouw kunst. Net als andere ‘onbelangrijke’ dingen, zoals borstvoeding geven of voor een ziek familielid zorgen, zijn de kunsten onzichtbaar voor de economische goden. En dan hebben we het nog niet eens over de bijkomende voordelen die we later zullen bespreken (bijvoorbeeld dat het een positief effect heeft op de mensen om je heen als je gelukkiger bent).

In haar boek *De waarde van alles* betoogt econome Mariana Mazzucato dat we een fout maken door de waarde die iemand heeft voor de maatschappij gelijk te stellen aan zijn of haar inkomen. Ondanks alle vreugde en heling die kunst biedt, wordt je waarde als kunstenaar in de ogen van de wereld nog steeds bepaald door je inkomen. In Australië werden de kunsten ongelooflijk hard getroffen tijdens de pandemie. Maar toen kunstenaars vroegen om hetzelfde hulppakket van de overheid als professionals in de meeste andere sectoren kregen, kregen ze te horen dat ze overbodig waren en er geen recht op hadden. Waarom niet? Niemand kon een duidelijk antwoord op deze vraag geven, maar in de meeste gevallen kwam het erop neer dat mensen met ‘echte’ banen ook wel geld zouden willen verdienen met een beetje pianospelen. Alsof pianospelen geen echt werk is, alsof het gemakkelijk is en alsof kunstenaars en musici geen toegevoegde waarde hebben voor de economie.

Natuurlijk weten we allemaal in ons hart dat dit een leugen is. Ja, we zijn het er allemaal over eens dat kunstenaars niet genoeg geld verdienen. Maar nee, we zijn het er niet over eens dat dat ons waardeloos maakt. Onze waarde is overal voelbaar, van de tv-programma’s waar we naar kijken tot de muziek waar we naar luisteren en de tevredenheid en vreugde die mensen ervaren als ze zelf kunst maken. Deze dingen worden echter niet meegenomen in de eerdergenoemde bbp-cijfers. Stel je voor dat dat wel zo was! De waarde van je kunst kan niet worden bere-

kend aan de hand van een eenvoudig bedrag in euro's. Want wat je doet is zoveel meer dan dat. Wat je doet is zoveel belangrijker dan dat.

Sterker nog, zelfs kapitalistische basisargumenten over de waarde van kunst zijn onjuist. In hun boek *Chokepoint Capitalism* leggen Rebecca Giblin en Cory Doctorow uit hoe grote bedrijven de waarde die kunstenaars creëren voor zichzelf gebruiken (lees: stelen). Bedrijven die een ethisch dubieuze controle hebben over grote delen van de creatieve sectoren, als kopers en verkopers van kunstwerken, werpen obstakels op waardoor ze de maximale waarde uit kunstenaars kunnen halen. Het is bijna onmogelijk voor kunstenaars om zich te verenigen en een einde te maken aan deze praktijken. Met andere woorden: kunstenaars genereren veel geld, maar het overgrote deel ervan wordt van hen gestolen voordat het in hun portemonnee terecht kan komen.

Kunstenaars produceren enorme hoeveelheden rijkdom, dragen elk jaar honderden miljarden euro's bij aan de economie en ondersteunen sectoren die honderden miljarden euro's waard zijn. Maar ons wordt voortdurend wijsgemaakt dat we het verdienen om arm te zijn, omdat dat in het belang is van mensen in directiekamers die hun kwartaalcijfers moeten halen. Instagram zou niet bestaan zonder contentcreators. Audible zou niet bestaan zonder schrijvers. Sony en Spotify zouden niet bestaan zonder muzikanten. Activision zou niet bestaan zonder programmeurs en gameontwerpers. Galeriestellen zouden niet bestaan zonder kunstschilders en beeldhouwkunstenaars. En toch dragen ze allemaal op subtiele wijze en openlijk bij aan de leugen dat er geen geld in kunst zit. De meeste van deze bedrijven zijn beursgenoteerd. Kijk maar eens naar hun jaarrekeningen en durf dan maar eens te beweren dat er niets overblijft voor kunstenaars. Deze bedrijven hebben helemaal geen recht

op een bepaalde hoeveelheid winst. Ze hebben niet het recht om kunstenaars te belazeren.

De overtuiging dat kunstenaars niets ‘waardevols’ produceren raakt niet alleen degenen die professioneel kunstenaar willen zijn. Het raakt ook kunstenaars die voor hun plezier kunst maken. Als we het werk van kunstenaars devalueren, maken we alle kunst overbodig en waardeloos. Zowel hobbyisten als professionals gaan zich dan schamen voor hun kunst. Ze maken minder kunst omdat ze verhalen verinnerlijken die hen wijsmaken dat ze iets ‘nuttigs’ zouden moeten doen. We verminderen dan de totale hoeveelheid kunst in de wereld en daarmee de totale hoeveelheid goede dingen.

Je hebt waarde. Wat je doet heeft waarde, zowel geldelijke waarde als niet-geldelijke waarde. Maar er zijn een heleboel invloedrijke partijen die niet willen dat je dat gelooft.

Daar moet je je tegen verzetten.

CREATIVITEIT OMWILLE VAN DE CREATIVITEIT IS EEN VORM VAN ZELFZORG EN ZELFVERVULLING

Wat de economen ook zeggen en wat kennissen en familieleden op feestjes ook zeggen, we moeten begrijpen wat de kracht van kunst is. We investeren zoveel tijd en geld in ademwerk, lichaamsbeweging, meditatiecursussen, onderdompeling in koud water, zelfhulp of iets anders dat deze maand op de checklist staat. Maar het idee dat het schrijven van een gedicht, het spelen met verf of het maken van foto's deel zou kunnen uitmaken van onze dagelijkse routine wordt afgedaan als geen echte zelfzorg. Kunst voelt net iets te gênant. En het is sowieso een tikeltje te kwetsbaar. Maar juist die kwetsbaarheid *maakt* kunst levensveranderend. Deze intimiteit zorgt ervoor dat creatieve bezigheden je leven verrijken.

**“Als je creativiteit wacht om ontketend te worden,
lees dan deze bemoedigende gids voor inspiratie, moed en
geweldige inzichten. Wees stoutmoedig en deel je kunst om
anderen te helpen – je weet nooit wie het zal opbeuren.”**

— YUNG PUEBLO, #1 *New York Times*-bestsellerauteur

WAT JE CREËERT IS BELANGRIJK

In *We Need Your Art* roept Amie McNee alle soorten creatievelingen en aspirant-kunstenaars op om te doen wat ze moeten doen: creëren.

Gebruikmakend van haar eigen ervaringen als romanschrijver en creatief coach, laat ze je zien waarom we jouw kunst nodig hebben en hoe je die kunt gaan maken – te beginnen met een resetplan van twee weken om je creatieve gewoonte een kickstart te geven. Dit boek gaat niet over het schrijven van die grote roman binnen een maand, of het schilderen van een meesterwerk in een vlag van inspiratie, maar over het oefenen van kleine, creatieve stappen die je elke dag kunt zetten.

McNee helpt je om het impostersyndroom, perfectionisme, uitstelgedrag en de innerlijke criticus aan te pakken, zodat je met zelfvertrouwen jezelf als kunstenaar kunt zien en jouw unieke stem naar buiten kunt brengen. Met haar inspirerende lessen, scherpe humor en praktische journalopdrachten blaas je jouw creativiteit nieuw leven in.

Amie McNee is auteur, spreker, creatief coach en oprichter van @inspiredtowrite. Ze schrijft historische fictie en schrijfgidsen en staat bekend om het coachen van artiesten wereldwijd, die ze helpt hun creatieve dromen te verwezenlijken.

9 789043 937436

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

NUR 770
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen